

*Євгенія Ковальчук, к.е.н., доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

Нормальне функціонування системи управління вимагає правильної організації її інформаційного забезпечення. Інформацію використовують не тільки на всіх стадіях формування проектів рішень, а й при їх прийнятті та в процесі подальшого контролю за ефективністю. Інформатизація управлінських та виробничих процесів, якість інформаційних ресурсів і ступінь їхнього використання належать до основних ознак адаптації підприємств до умов ринкової конкуренції.

Для забезпечення системи управління необхідним обсягом якісної інформації потрібно:

- визначити критерії і методику оцінки якості інформації;

визначити порядок генерування необхідної системі управління кількості облікових даних та перетворення їх в аналітичну інформацію.

Найбільш важливим елементом управління господарською діяльністю є обліково-аналітична інформація, яка повинна забезпечувати оптимальну ефективність управлінських рішень. Отримання необхідної інформації для реалізації всіх функцій управління забезпечує бухгалтерський облік. Раціоналізацію системи управління можна досягти завдяки побудові та організації дієвого обліково-аналітичного забезпечення, що створює об'єктивні передумови для значного поліпшення системи інформаційного забезпечення управління.

Якість обліково-аналітичного забезпечення залежить від якості процесу формування інформації (тобто системи обліку і аналізу), а також якості їх продукту – результативної інформації.

Відомо, що облік – це інформаційна модель, яка відображає реальні процеси, що відбуваються на підприємстві. Продуктом (товаром) бухгалтерського обліку є інформація. Відповідно споживачі цього товару повинні визначати його зміст, а організація та методологія обліку сприяти одержанню інформації, яка б максимально задовольняла потреби споживачів. Інформаційні потреби користувачів визначають цілі бухгалтерського обліку у суспільстві .

Досягнення зазначеного можливе за умови дотримання основного об'єктивного закону розвитку бухгалтерського обліку: забезпечення його відповідності вимогам економічної системи. Його основним завданням є упо-

рядкування вхідної і вихідної інформації у відповідності до потреб користувачів. Тому облік, як складна система потребує відповідного механізму оптимізації та раціонального функціонування, що забезпечить якість обліку.

Якість обліку – це здатність його елементів формувати інформацію про стан фінансово – господарської діяльності, необхідну для здійснення основних функцій управління. Показниками якості процесу обліку є:

- достовірність;
- своєчасність;
- аналітичність, що передбачає ведення обліку відповідно до встановленої методології планування і обліку об'єктів виробничо – господарської діяльності підприємства, з метою одержання за цими об'єктами інформації у встановленому обсязі;
- відповідність об'єктів виробничо – господарської діяльності заданому значенню;
- організація обліку.

Система бухгалтерського обліку, як інформаційна система управління, яка повинна забезпечувати актуальність інформації, об'єктивність даних, повноту відображення, погодженість та інформаційну єдність показників має включати окремі підсистеми для того, щоб в кожній із них диференційовано формувалась і оброблялась інформація. Такими підсистемами бухгалтерського обліку, на нашу думку, є:

- підсистема фінансового обліку – упорядкована і регламентована система збирання, вимірювання, відображення, обробки і передавання інформації про фінансово – господарську діяльність підприємства і складання фінансової звітності, що дає можливість контролювати фінансовий стан підприємства;
- підсистема управлінського обліку – сукупність методів і процедур, які забезпечують підготовку і надання інформації щодо використання ресурсів і протікання господарських процесів для планування, контролю й прийняття рішень на різних рівнях управління підприємством з метою впливу на них;
- підсистема податкового обліку – сукупність певних правил і процедур, затверджених державою для формування інформації про рівень, повноту і своєчасність нарахування і сплати податків з метою контролю за ними і складання податкової звітності.

Фінансовий, управлінський і податковий облік засновані на одному і тому ж масиві даних, але представляють їх різну інтерпретацію й втілення в різній підсумковій інформації.

Побудова та належне функціонування системи бухгалтерського обліку передбачає поєднання методологічних та організаційних принципів його здійснення. Разом з тим, якщо методологічні засади обліку розробля-

ються і встановлюються централізовано, то організаційні принципи побудови облікового процесу вирішуються кожним підприємством самостійно.

Таким чином, першочерговим завданням є вирішення питань щодо розвитку облікової та аналітичної системи як єдиної інтегрованої обліково-аналітичної системи підприємства, здатної адекватно відобразити реальні господарські процеси та забезпечувати аналітично-прогнозні функції.

*Наталія Колінько, к.е.н., доцент
Світлана Шутка, к.е.н., доцент
Національний лісотехнічний університет України
м. Львів, Україна*

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ

З метою формування системи управлінської звітності, як основи для прийняття управлінських рішень на підприємстві, у першу чергу, потрібно в'яснити що таке управлінська звітність та яка її структура.

Слід зауважити, що дослідженнями на дану тематику займалися такі науковці, як Ф.Ф.Бутинець, Т.Г.Маренич, П.Я.Хомин, І.М.Яцишин, Л.В.Нападовська та інші. Ф.Ф.Бутинець визначає, що внутрішню звітність складає бухгалтер – аналітик і подає її адміністрації підприємства, менеджерам усіх рівнів управління [2]. Л.В.Нападовська, вказує на те, що управлінська звітність є гнучкою системою форм інформації, яка складається за центрами витрат і сферами відповідальності [4].

Управлінська звітність конкретизує певну область обліку або конкретні стосунки з тими або іншими контрагентами.

Звітність, сформована в межах системи управлінського обліку нормативними актами не регламентують, а тому її склад і структура показників визначають працівники підприємства.

Створити систему управлінської звітності можна лише за наявності:

- масиву основних даних;
- узгодженості змісту та форм звітів;
- функціонального підходу до накопичення та підсумування інформації.

Основними даними для складання внутрішньої звітності є планова, нормативно – довідкова та фактична інформація аналітичного обліку [5].

Управлінську звітність можна розбити на три рівні за мірою агрегованості даних і функціональної спрямованості:

- операційна,
- тактична,